

Asia: VN/26814/2024

Koulutustarpeen ennakointimalli

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot työryhmän esityksestä

TEK pitää uudenlaista ennakointimallia tervetulleena avauksena. Rekisteripohjaisen tiedon analysointi monipuolisesti ja läpinäkyvästi antaa vankan perustan päätöksille tulevista koulutusmääristä. Tähän tarpeeseen esitetty malli vastaa kiitettävästi.

Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakkoinnin periaatteita

Ennakointimalli on huolellisesti suunniteltu ja monipuolinen. Malli ei varmasti ole täydellinen, mutta olemassa olevaan tietoon pohjautuvat malleihin sisältyy aina tietty määrä epävarmuutta.

Mallia suunnitellessa on erinomaisesti tunnistettu koulutusjärjestelmän erityispiirteenä monipuoliset opintopolut, jotka mahdollistavat tietyn tutkinnon suorittamisen erilaisilla pohjatutkinnoilla. Voisi harkita, halutaanko opintopolkujen analyysissa huomioida myös tutkintotasojen väliin jäävät ratkaisevat valinnat. Esimerkiksi tekniikan alalle suuntautuminen määrittäyty lukiokoulutuksessa jo koulutuksen alussa, kun yksilö tekee valintoja matematiikan ja luonnontieteiden oppimäärien suorittamislaajuudesta.

Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakointimallin toteutusta

Esitykseen sisältyvä mahdollisuus täydentää mallin laskelmia erilaisilla lisätyökaluilla ja vähemmän datapohjaisella ennakkoinnilla tekee mallista huomattavan monipuolisen. Mallin pienimpiä yksityiskohtia olennaisempaa lienee se, millaisiksi nämä täydentävät työkalut muotoutuvat. Olisi mielenkiintoista nähdä esimerkinomaisia sovelluksia lähitulevaisuudessa.

Lausunnonantajan näkemykset koskien työryhmäraportin mukaisen perusskenaarion ennakointitulosta

Ennakointitulos vastaa pitkälti kokemuseräistä tilannekuvaa koulutusmäärien toivotusta kehityksestä. Teknologian kehittymisestä seuraavat murrosprosessit työtehtävissä, toimenkuvissa ja työllistymisessä vaikuttavat tekniikan ja ict-alan näkyymiin. Muutokset, joista generatiivisen tekoälyn yleistymisen ei ole lainkaan vähäisin, vaikuttavat osaamistarpeisiin. Alakohtaisesti karkealla tasolla tarkasteltuna muutokset näyttäisivät vaativan yhä korkeampaa osaamista työelämässä. Digitalisaatio

ja automatisaatio ovat olleet käynnissä jo hyvän aikaa, mikä näyttää heijastuvan ammatillisen koulutuksen tarpeen vähenemiseen ja korkeakoulutuksen tarpeen kasvuun. Kehitys on erilaista eri tekniikan aloilla, mutta ylätasolla ennakointitulos näyttää vastaavan nykyistä tilannekuvaa.

Heiskari Tapio
Tekniikan Akateemiset TEK ry